

Citace záznamu

Josef Faltíčko, Kostel archanděla Michaela – Branná, loď a presbytář, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/777>, vyhledáno 26. 4. 2024.

Kostel archanděla Michaela – Branná, loď a presbytář

Číslo záznamu: 777

Bližší určení díla: Dekorativní geometrická štuková klenba

Památkově chráněno, č. úskp: 15949/8-845

Umístění: Klenba lodi a presbytáře

Datace: Před 1614

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba (Hana Myslivečková, 2018)

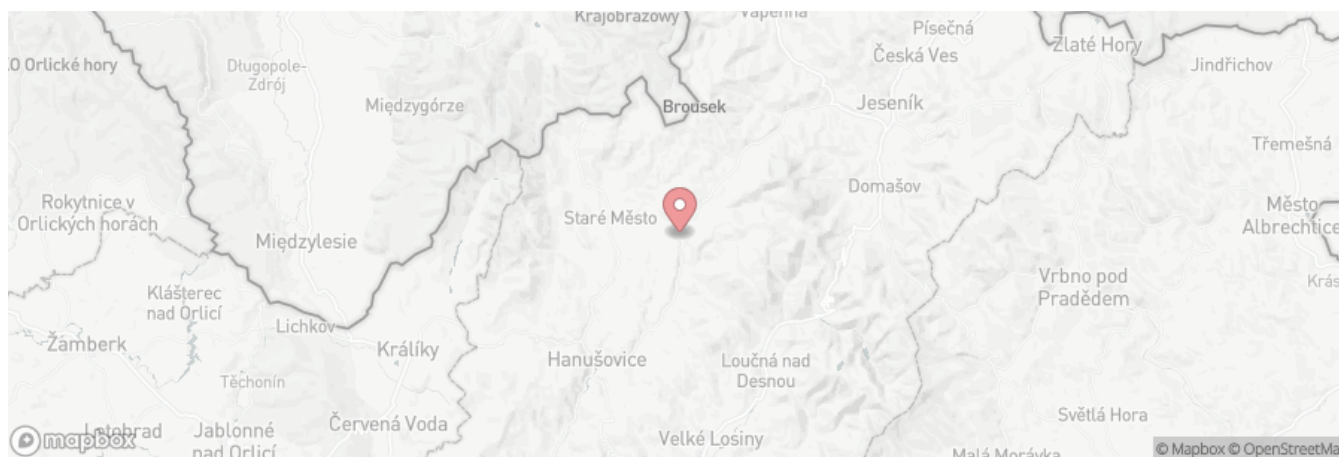
Anotace

Kostel Zmrtvýchvstání Páně (dnes farní kostel sv. Michaela archanděla), dostavěný roku 1614 nákladem bratrů Hynka ml. a Bernarda Bruntálských z Vrbna, tvořil součást zámeckého areálu. Od počátku měl plnit funkci pohřebiště majitelů zámku. Klenbu jednolodí zdobí systém rytmizovaných kazet a komunikujících rámců.

Abstract

The Church of Resurrection of Jesus (now the parish Church of Michael the Archangel), which was finished in 1614 and financed by two brothers – Hynek Jr. and Bernard Bruntálský of Vrbno – was an integral part of the castle complex. From the beginning, it was intended as the final resting place of the castle owners. The vault of the one-nave church is decorated with a system of rhythmic coffers and communicating frames.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Olomoucký kraj	Šumperk (okres)	Branná	Branná u Šumperka
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
		50.1516274, 17.010463	

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
		polychromie (stávající stav) Oktogonální kazety jsou polychromovány modře, hvězdice, medailony a čtverce tóny žlutými. K odhalení rozsahu původních omítek a polychromie by bylo zapotřebí provést materiálový průzkum.	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Součástí zámeckého areálu v Branné – Kolštejně je kostel Zmrtvýchvstání Páně (dnešní farní kostel archanděla Michaela), který nechal postavit Hynek starší Bruntálský z Vrbna, někdejší místodržící hejtmanského úřadu v opavském knížectví a podporovatel luteránství, jenž vlastnil kolštejnské panství od roku 1582. Štuková výzdoba kostela vznikla před rokem 1614 (Kouřil – Wihoda 2002, s. 25–26; Plaček 2001, s. 122; Fukala 2007, s. 274, 276).

Halový prostor je z obou kratších stran polygonálně zakončen a završen valenou klenbou s výsečemi. Interiér kontinuálně obíhala tribuna podpíraná štíhlými toskánskými sloupy. V presbytáři ji však později přerušil barokní oltář; v prostoru kůru její poprsnici pokryla nová barokní štukatura (voluty v klenácích a diamantování na cviklech). Přestože neexistuje žádný písemný doklad o stavbě kostela, lze uvažovat o účasti stavebního mistra Antonia Thomy (Domy) a jeho spolupracovníka Andrease Warta, kteří jsou uvedeni ve stavebních účtech obdobného kostela sv. Vavřince v Sobotíně a jejichž účast se předpokládá také u dalších dispozičně podobných kostelů, a to ve Velkých Losinách a Rudě nad Moravou (Nováková 1975, s. 60–62; Polách 1993, s. 125).

Dominantní výzdobou interiéru kostela jsou geometrické štukatury rozprostírající se po celé ploše valené klenby. Hroty výsečí vymezují polygonálně zakončený hlavní rám se sítí rytmizovaných kazet. Serliánské schéma kombinuje motiv žluté osmicípé hvězdy vepsané do oktogonálních kazet s modrým pozadím a čtvercových polí s vloženými rozetkami. Většina rozetek pochází až z počátku 20. století, kdy došlo k jejich obnově po požáru v roce 1906, avšak nad okny se dochovalo i několik původních kusů (Polách 1993, s. 132). Líc konchy nad kruchtou člení několik lišt, z nichž tři jsou napojeny na kruhová zrcadla a v prostoru zakončení presbytáře nahrazují trojici kruhových útvarů tři podélné hexagony. Mezi lomenými okny a okuly probíhá kordonová římsa zdobená listovcem.

Literatura

Friedrich Bernau, *Studien und Materialien zur Spezialgeschichte und Heimatskunde des deutschen Sprachgebiets in Böhmen und Mähren*, Prag 1903.

Jan Březina, *Vlastivěda Moravská. Šumperský, Staroměstský, Vízmberský okres*, Brno 1932.

Karel Čundrl, Zámek v Branné bude obnoven, *Severní Morava*, sv. 19, 1970, s. 78–79.

Miloš Dempír, Hrad a zámek Kolštejn v Branné poprvé zpřístupněn veřejnosti, *Severní Morava*, sv. 82, 2001, s. 72–74.

Ladislav Hosák, Hrad Kolštejn (Branná) a jeho majitelé, *Severní Morava*, sv. 16, 1968, s. 11–17.

Ondřej Jakubec, Skupina pozdně renesančních štukatur na Moravě, jejich styl a význam – možnosti a meze interpretace, *Umění* 51, 2003, č. 4, s. 278–291.

Leoš Mičák, *Zvony na Šumpersku a Jesenicku*, Olomouc 2004.

Miroslava Nováková, Shodné renesanční stavby v podhůří Jeseníků, *Časopis slezského muzea, řada historická* 24, 1975, s. 60–63.

Drahomír Polách, *Farní kostel v Branné na Šumpersku. Historie, popis autorské určení jeho vnitřního vybavení* (výroční zpráva NPÚ, ÚOP v Olomouci), Olomouc 1993 [vyd. 1994], s. 123–136.

Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska, 1. svazek A/I*, Praha 1994, s. 123–124.

František Špurný (ed.), *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 1983.

Odkazy

[Josef Faltíčko, Pozdně renesanční sakrální stavby na území bývalého panství Kolštejn \(Branná\) \(bakalářská práce\), Katedra dějin umění FF UP, Olomouc 2018.](#)

[Veronika Řezníčková, Dekoratívni štukatérství na Moravě v letech 1550–1620. Mezi místní tradicí a recepcí italských vzorů \(diplomová práce\), Seminář dějin umění FF MU, Brno 2020.](#)

Autoři záznamu

Josef Faltíčko

Datum poslední změny

11.7.2023

Fotodokumentace současného stavu

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba (Hana Myslivečková, 2018)

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba (Hana Myslivečková, 2018)

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba (Hana Myslivečková, 2018)

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba (Hana Myslivečková, 2018)

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba
(Hana Myslivečková, 2018)

Branná, kostel archanděla Michaela, klenba
(Hana Myslivečková, 2018)